

การสำรวจเพื่อศึกษาลักษณะปัญหาและการเปลี่ยนแปลงหลังการเก็บเกี่ยวของ ดอกขิงทอง (*Golden beehive ginger, Zingiber spectabile* Griff.) ใน บริเวณพื้นที่ กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ ชุมชนบ้านทับคริสต์ จ. สุราษฎร์ธานี

ปฐมพงศ์ เพ็ญไชยา จุฑามาศ พร้อมบุญ สุदारัตน์ ชุนเมือง พฤกษ์ ชูสังข์ พนิดา บุญฤทธิ์ธงไชย
เฉลิมชัย วงษ์อารี และ มัณฑนา บัวหนอง

วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 48 (3) (พิเศษ): 323-326. (2560)

บทคัดย่อ

การสำรวจไม้ดอกวงศ์ขิง (*Zingiberaceae*) ในกลุ่มดอกกระถือ (*Zingiber spectabile* Griff.) ที่เจริญเติบโตตามธรรมชาติในเขต ต.กระโสม อ.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา และในเขตสวนของเกษตรกรกลุ่มไม้ดอกไม้ประดับบ้านทับคริสต์ ต.คลองชะอุ่น อ.พนม จ.สุราษฎร์ธานี ซึ่งได้ตั้งชื่อตามสีใบประดับว่า "ดอกขิงทอง" โดยทำการสำรวจในวันที่ 6 พฤษภาคม 2558 เก็บตัวอย่างดอกกระถือและขิงทองรวม 60 ดอก จาก 32 จุด เพื่อศึกษาลักษณะดอกที่พบ ก่อนคัดเลือกดอกที่มีคุณภาพดี ไม่มีตำหนิ มาศึกษาการเปลี่ยนแปลงหลังการเก็บเกี่ยว จากผลการวิเคราะห์ Principle Component Analysis, PCA พบว่า ดอกกระถือที่เก็บจากป่ามีความแตกต่างจากดอกกระถือและดอกขิงทองที่เก็บจากสวน สีใบประดับมีสีแดงเข้มกว่า ก้านดอกสั้น ขนาดดอกไม้สม่ำเสมอ ในขณะที่ดอกจากสวนจะมีลักษณะใกล้เคียงกัน มีสีเป็นเอกลักษณ์ของดอกขิงทอง เหมาะจะใช้เป็นไม้ตัดดอก ตำหนิที่พบ อาทิ รอยการเข้าทำลายหรือรูวางไข่ของผีเสื้อกลางคืนและแมลง ใบประดับขาด และเรียงตัวไม่เป็นระเบียบ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงหลังการเก็บเกี่ยว ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส พบว่า การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักสดลดลงเหลือร้อยละ 65-85 ในวันที่เจ็ดของการปักแจกัน อัตราการดูดน้ำขึ้นอยู่กับขนาดของดอก ดอกที่มีขนาดเล็กมีการดูดน้ำน้อยกว่าดอกที่มีขนาดใหญ่ การดูดน้ำในวันที่สี่และเจ็ดลดลงชัดเจนเมื่อเทียบกับในวันที่สองของการปักแจกัน การเสื่อมสภาพเกิดจากใบประดับแห้งและหลุด ดอกแท้ที่ยาวและเนาอยู่ในฐานใบประดับ และยอดดอกเน่า การศึกษาเพื่อหาวิธีชะลอการเสื่อมสภาพดังกล่าวจะเป็นการส่งเสริมให้ดอกขิงทองเป็นไม้ตัดดอกเมืองร้อนที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจได้